



סיס-אינקורט, ארתור (1892-1946)

(Arthur Seyss-Inquart). מדינאי נאצי אוסטרי. במלחמת-העולם הראשונה נפצע ומאז צלע. בהיותו עורך-דין בוינה היה ס"א פעיל בחוגים לאומניים. תחילה לא היה משונאי היהודים, אך התקרבו יותר ויותר לנציונל-סוציאליזם. ס"א היה מקובל גם על קנצלר אוסטריה קורט שושניג, והלה מינה אותו למועצת המדינה ולמתווך בינו ובין הימין הקיצוני. במפלגה הנאצית באוסטריה לא נחשב ס"א לחבר מהימן, ואולם, היטלר העריכו מאוד, ובלחצו מינה שושניג את ס"א לשר הפנים וביטחון הציבור של אוסטריה (16 בפברואר 1938).

עם התפטרותו של שושניג בעקבות האולטימטום מהיטלר נתמנה ס"א לקנצלר במקומו (11 במרס 1938), ומיד הזמין כניסת כוחות צבא של גרמניה לאוסטריה. היטלר גמל לו במינוי לרייכסקומיסאר (נציב הרייך) של 'אוסטמארק', אך השפעתו של ס"א על סיפוח אוסטריה (אנשלוס) היתה מועטת. הינריך הימלר העניק לו דרגת ס"ס אוברגרופנפירר. כעבור שנה (1 במאי 1939) מונה ס"א לשר בלי תיק בממשלה המרכזית, אך באוקטובר 1939 נתמנה לממלא מקום של הנס פרנק, שליט הגנרלגוברנמן. בפולין היה ס"א עד למאבק בין פרנק ובין מפקד הס"ס פרידריך וילהלם קריגר. הוא גם עסק בבדיקת השטח שנועד ל'רזרוט לובלין' של יהודים מגורשים מן הרייך.

ב-19 במאי 1940 מינה היטלר את ס"א לנציב הרייך לשטחים הנדרלנדיים הכבושים, והורה לו לעשות למען קירוב הלבבות בין ההולנדים ובין הגרמנים. היטלר קיווה שהאיש שהיתה לו יד בסיפוח אוסטריה יצליח בצורה דומה בהולנד. ואומנם, בחודשים הראשונים נהג ס"א באיפוק ויצר את הרושם שהגרמנים לא יכבידו את עולם על ההולנדים. ואולם, במהרה התברר לס"א שפרט למיעוט קטן המאורגן ב'תנועה הנציונל-סוציאליסטית ההולנדית' דחו ההולנדים את מאמצי החיזור של הגרמנים, שבו בזמן נקטו צעדים דרקוניים שפעלו לרעת מדינת הולנד. לאווירה האנטי-גרמנית תרמו במיוחד הפעולות נגד היהודים שהתחילו בסוף שנת 1940, הגיעו לשיא בחודש פברואר 1941 ובתגובה שבתו אז פועלי הנמל באמסטרדם. על האירועים הללו הגיב ס"א בחריפות, כי ראה בהם, בצדק, כישלון של מדיניותו. הוא לקח חלק פעיל בתחיקה האנטי-יהודית, בשוד רכושם ובשילוחם של היהודים למחנות ההשמדה. הוא ידע שהרחקתם של היהודים מאירופה היתה משימה ראשונה במעלה בעיני היטלר, ושאף להיות בין יוזמי המיבצע ולא להשאיר בידי הס"ס במקום את הטיפול בלבדי ב'פתרון הסופי'. בשלב מוקדם מאוד היה ס"א מודע לכוונותיו של היטלר: בישיבה רבת משתתפים ב-15 במאי 1941, שדנה בהחרמת רכוש היהודים, ציין כתכלית ההפקעה את 'מימון' הפתרון הסופי".

במאבקי הכוח בינו ובין נציגיהם של הימלר ואדולף איכמן נעזר ס"א בשני ידידים שהיו מקורבים אליו, ד"ר פרידריך וימר, גנרלקומיסר למינהל ולמשפטים, וד"ר הנס פישבק,

גנרלקומיסר לכספים ולכלכלה. הוא הורה לעשות כמה מן הצעדים החמורים ביותר שנגקטו נגד היהודים, וזאת במטרה להיעשות לגורם בעניין הטיפול ביהודים. בחודשים האחרונים של המלחמה פתח ס"א במשא-ומתן עם צבאות בעלות-הברית בבקשו להקל את סבל האוכלוסייה ההולנדית. הוא היה אחד מפושעי המלחמה שהואשמו בפשעים נגד האנושות, נידונו במשפטי נירנברג (ראה משפטים) והוצאו להורג. בכול פעולתו התמיד בנאמנותו להיטלר, והיטלר שיבח אותו מאוד בהזדמנויות שונות. קובץ נאומיו Vier Jahre In Den Niederlander. Gesammelte Reden יצא לאור באמסטרדם ב-1944.